

Na osnovu člana 5., st. (2) Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti ("Službeni glasnik BiH", br. 53/09), čl. 4, 9. i 25. Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 9/96, 27/98, 20/00, 45/00,58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06, 48/08 i 34/12), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije BiH, na sjednici održanoj 15.05.2012. godine, donosi

O D L U K U
O MINIMALNIM STANDARDIMA AKTIVNOSTI MIKROKREDITNIH
ORGANIZACIJA NA SPREČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA
TERORISTIČKIH AKTIVNOSTI

I. UVODNE ODREDBE

Član 1.

Ovom odlukom propisuje se minimum obima, oblika i sadržaja aktivnosti mikrokreditnih organizacija za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Član 2.

- (1) Mikrokreditne organizacije su dužne da u pisanom obliku imaju politike i procedure za provođenje aktivnosti iz člana 1. ove odluke odnosno za upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, te provođenje adekvatnih kontrolnih procedura kojima će se obezbijediti njihova primjena u praksi.
- (2) Rizik pranja novca i/ili finansiranja terorističkih aktivnosti predstavlja mogućnost da klijent zloupotrijebi mikrokreditnu organizaciju za pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti i da poslovni odnos, transakcija ili proizvod budu posredno ili neposredno upotrijebljeni za pranje novca i/ili finansiranje terorističkih aktivnosti.
- (3) Odredbe politika i procedura mikrokreditne organizacije su dužne da u potpunosti provode u svom sjedištu i u svim poslovnicama.
- (4) Mikrokreditne organizacije su dužne da osiguraju visoke etičke i profesionalne standarde svih odgovornih zaposlenika u provođenju akata iz ovog člana i efikasno sprečavanje mogućnosti da kriminalni elementi zloupotrebljavaju mikrokreditne organizacije, što podrazumijeva sprečavanje, otkrivanje i izvještavanje nadležnih institucija o kriminalnim aktivnostima ili prevarama odnosno o propisanim ili sumnjivim informacijama i aktivnostima.

Član 3.

Obavezne politike iz člana 2. ove odluke su:

1. politika o prihvatljivosti klijenta,
2. politika o identifikaciji i praćenju aktivnosti klijenta, i
3. politika o upravljanju rizikom od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Član 4.

- (1) Mikrokreditne organizacije su dužne ne samo da utvrde identitet svojih klijenata nego i da stalno prate, provjeravaju i utvrđuju da li se aktivnosti odvijaju na normalan i očekivan način svojstven prirodi klijenta.
- (2) Princip "upoznaj svog klijenta" treba da bude centralni element procedura za upravljanje rizikom i provođenje kontrola, ali je isti potrebno dopuniti sa redovnim internim pregledima i revizijom usklađenosti rada mikrokreditne organizacije sa zahtjevima postavljenim propisima kojima se uređuje segment sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.
- (3) Programom i Politikom o upravljanju rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma, mikrokreditne organizacije su dužne da predvide, pored ostalog, izradu i dosljednu primjenu jasnih i preciznih procedura za izvještavanje odgovarajućih internih organa mikrokreditne organizacije kao i nadležnih institucija u skladu sa zakonom i propisima o svim zakonom propisanim i sumnjivim transakcijama klijenta.

II. POLITIKA O PRIHVATLJIVOSTI KLIJENTA

Član 5.

- (1) Politikom o prihvatljivosti klijenta mikrokreditna organizacija je dužna da uspostavi jasnu politiku o tome koji i kakvi klijenti su prihvatljivi za mikrokreditnu organizaciju, kao i da propiše sveobuhvatne procedure za provođenje te politike. Ovom politikom se moraju obuhvatiti i elementi kao što su istorija i reputacija klijenta, zemlja porijekla klijenta, javna ili neka druga visoka pozicija ako se radi o fizičkom licu, povezana lica, vrste i priroda poslovnih aktivnosti, te ostali mogući indikatori rizika.
- (2) Posebnu pažnju mikrokreditne organizacije trebaju posveti provjeri geografske lokacije kreditne institucije izvora sredstava, s ciljem sprečavanja uspostavljanja poslovnog odnosa sa kreditnom institucijom koja je registrovana u državi u kojoj ne vrši svoju djelatnost i koja nije povezana sa finansijskom grupom koja podliježe nadzoru radi otkrivanja i sprečavanja pranja novca ili finansiranja terorističkih aktivnosti.

Utvrđivanje prihvatljivosti klijenta

Član 6.

- (1) Prilikom prvog kontakta sa klijentom mikrokreditna organizacija je dužna utvrditi da li je klijent prihvatljiv za mikrokreditnu organizaciju.
- (2) Mikrokreditne organizacije prihvatljive klijente, u skladu sa propisima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, dužne su klasifikovati u rizične skupine, s ciljem da mjere koje će poduzimati u postupku identifikacije i praćenja klijenata budu proporcionalne identifikovanom riziku pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.
- (3) Mikrokreditna organizacije je dužna, bez odlaganja, izvjestiti nadležni organ o svim klijentima za koje utvrdi da su neprihvatljivi, navodeći pri tome razloge neprihvatljivosti.

Član 7.

- (1) Mikrokreditne organizacije su dužne da usvoje proceduru za procjenu rizika kojom trebaju definirati aktivnosti odgovornih zaposlenika u postupku procjene stepena rizičnosti klijenta, poslovnog odnosa, transakcije ili proizvoda. Procjenom rizika moraju se obuhvatiti i rizici kao što su rizik zemlje ili geografski rizik, rizik klijenta, rizik transakcije, proizvoda i poslovnog odnosa.
- (2) U slučaju identifikovanja drugih vrsta rizika, mikrokreditne organizacije procjenom trebaju obuhvatiti i te vrste rizika.
- (3) Mikrokreditne organizacije, u skladu sa izvršenom procjenom rizika, svoje klijente, poslovne odnose, transakcije ili proizvode mogu svrstati u kategorije koje označavaju nizak rizik, srednji rizik i visok rizik.

Član 8.

- (1) Na osnovu procjene iz člana 7. ove odluke mikrokreditne organizacije su dužne da formiraju profil svojih klijenata. Ovaj profil će biti sadržan u posebnom registru profila klijenata, a kako to mikrokreditne organizacije same urede.
- (2) Utvrđeni profil klijenata mikrokreditne organizacije će koristiti kao generalni dopunski indikator u praćenju poslovanja klijenata za utvrđivanje svakog neuobičajenog ponašanja i odstupanja od klijentovih profilisanih ponašanja i za pokretanje odgovarajućih procedura.
- (3) Mikrokreditne organizacije su dužne kontinuirano analizirati i pratiti ponašanje svojih klijenata, s ciljem adekvatne kategorizacije klijenta i praćenja aktivnosti klijenata na osnovu procijenjenog rizika.

III. POLITIKA O IDENTIFIKACIJI I STALNOM PRAĆENJU AKTIVNOSTI KLIJENATA

Član 9.

- (1) Politika o identifikaciji i stalnom praćenju aktivnosti klijenta treba da bude glavni element principa "upoznaj svog klijenta".
- (2) U smislu ove odluke klijenti mikrokreditne organizacije su fizička i pravna lica koja uspostavljaju poslovni odnos sa mikrokreditnom organizacijom.

Član 10.

- (1) Mikrokreditne organizacije su dužne da utvrde detaljne i sveobuhvatne procedure za identifikaciju novih klijenata i ne mogu uspostaviti poslovne odnose sa njima sve dok identitet novih klijenata nisu utvrdile na potpuno zadovoljavajući način.
- (2) Mikrokreditne organizacije su obavezne da dokumentuju i primijene politike za identifikaciju klijenata i lica koja djeluju u njihovo ime ili za njihov račun. Mikrokreditne organizacije ne smiju da suze ili nepotpuno obave procedure za utvrđivanje identiteta u slučajevima kada novi klijent nije u mogućnosti da se predstavi na intervjuu.
- (3) Postupak identifikacije se provodi na početku uspostavljanja poslovnih odnosa. Međutim, da bi se osiguralo da su dokumenti još uvijek važeći i relevantni, mikrokreditne organizacije su dužne da provode i ažuriranje postojećih dokumenata u periodu trajanja poslovnog odnosa.

- (4) U slučajevima kada mikro kreditne organizacije saznaju da nemaju dovoljne informacije o nekom postojećem klijentu dužne su da poduzmu hitne mjere da dobiju takve informacije na adekvatan način.

Član 11.

- (1) Mikro kreditne organizacije su dužne da za identifikaciju klijenta propišu standarde o vrsti potrebne dokumentacije i vremenskom periodu za čuvanje te dokumentacije, a najmanje u skladu sa odgovarajućim propisima za čuvanje dokumenata.
- (2) Mikro kreditne organizacije su dužne, prije zaključenja ugovora o kreditu, izvršiti verifikaciju identiteta klijenta koristeći pouzdane, nezavisne izvore dokumenata, podataka ili informacija. Mikro kreditne organizacije, ukoliko nisu u mogućnosti izvršiti verifikaciju klijentovog identiteta, trebaju razmotriti obustavljanje poslovne saradnje s klijentom i dostavljanje prijave nadležnim institucijama.
- (3) Mikro kreditne organizacije ne mogu uspostavljati poslovni odnos sa klijentom koji insistira na njegovoj anonimnosti ili koji se predstavlja lažnim imenom. Mikro kreditne organizacije mogu odbiti uspostavljanje poslovnog odnosa sa klijentima bez obaveze davanja obrazloženja.

Član 12.

- (1) Mikro kreditne organizacije su dužne da prije uspostavljanja poslovnog odnosa utvrde osnovnu djelatnost klijenta. Kada to postignu dužne su da osiguraju sredstva ili instrumente, načine ili procedure da provode monitoring u periodu trajanja poslovnog odnosa, te da na taj način efikasno kontrolišu i minimiziraju rizik u poslovanju.
- (2) Mikro kreditne organizacije su dužne da uspostave takav sistem koji će omogućiti otkrivanje svih neuobičajenih i sumnjivih aktivnosti klijenata.
- (3) Mikro kreditne organizacije u ispunjenju ciljeva iz ovog člana dužne su da:
1. definiraju vrste poslovnih aktivnosti klijenata koje moraju da upozore mikro kreditne organizacije da postoji mogućnost da klijenti obavljaju neke neuobičajene ili sumnjive aktivnosti;
 2. sačine zvaničnu što sveobuhvatniju listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija i aktivnosti klijenata za mikro kreditne organizacije.

Član 13.

Obim do kojeg mikro kreditne organizacije razvijaju svoje praćenje ponašanja klijenata treba da bude prilagođen potrebama adekvatne osjetljivosti na rizik. Mikro kreditne organizacije su dužne da, u zavisnosti o identifikovanim kategorijama rizika pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, definiraju radnje i aktivnosti koje će poduzimati u postupku pojednostavljene, redovne ili pojačane procedure identifikacije i praćenja ponašanja svojih klijenata.

Standardne mjere identifikacije i praćenja

Član 14.

- (1) Standardne mjere identifikacije i praćenja primjenjuju se za klijente za koje je utvrđeno postojanje srednjeg nivoa rizika. Standardne mjere identifikacije i praćenja obuhvataju utvrđivanje i verifikaciju klijentovog identiteta i stvarnog vlasnika, prikupljanje informacija o svrsi i namjeni poslovnog odnosa ili transakcije klijenta, kao i redovno praćenje njegovog poslovanja, uključujući i porijeklo sredstava koja se koriste u poslovnim operacijama. Navedene mjere mikrokreditne organizacije moraju primjeniti na sve klijente, s tim da se, prema procjenjenom stepenu rizika, na određene klijente mogu primjeniti pojednostavljene, odnosno pojačane mjere identifikacije i praćenja.
- (2) Za fizička lica koja žele biti klijenti mikrokreditne organizacije, mikrokreditne organizacije su dužne da utvrde identitet i treba da obezbjede sljedeće informacije i dokumente:
 1. ime i prezime;
 2. datum i mjesto rođenja;
 3. jedinstveni matični broj građanina ili broj isprave za identifikaciju;
 4. adresu stanovanja;
 5. naziv i sjedište poslodavca kod kojeg je lice zaposleno;
 6. podatke o svrsi i namjeravanoj prirodi poslovnog odnosa i druge podatke po procjeni mikrokreditne organizacije;
 7. lični identifikacioni dokumenti (lična karta, vozačka dozvola, pasoš ili drugi identifikacioni dokument iz kojeg se neosporno i sa sigurnošću može utvrditi identitet);
 8. potvrda o mjestu boravka (CIPS prijavnicu ili drugi dokument iz kojeg se može utvrditi boravak);
 9. potvrdu i/ili uvjerenje o zaposlenju izdatu od poslodavca;
 10. dokumente o izvorima sredstava (ugovor o zakupu i sl.);
 11. faksimil potpisa klijenta i dokument na kojem je klijent deponovao svoj potpis i drugu dokumentaciju u skladu sa procjenama mikrokreditne organizacije;
 12. podatke i dokumente (kao i za klijenta) o opunomoćenim zastupnicima;
- (3) Mikrokreditne organizacije su dužne da izvrše provjeru svih informacija i podataka uvidom u originale dokumenata ili ovjerene kopije dokumenata, koje su izdali za to nadležni organi, uključivo ličnu kartu, pasoš, odnosno drugi validan identifikacioni dokument. U kontaktima lice u lice mora biti obavljena provjera klijentove fotografije na dokumentu. Svaka naknadna promjena informacija ili dokumenata iz stava (2) ovog člana mora biti provjerena i dokumentovana.
- (4) Za pravna lica koja žele biti klijenti mikrokreditne organizacije, mikrokreditna organizacija je dužna da obezbjedi sljedeće informacije i dokumente:
 1. naziv i sjedište klijenta;
 2. naziv i sjedište osnivača i stvarnih vlasnika klijenata;
 3. identifikacione podatke lica ovlaštenih za zastupanje i predstavljanje, te lica ovlaštenih za raspolaganje sredstvima na računima klijenta;
 4. identifikacione brojeve dodjeljenje od poreznih i drugih organa i institucija kojima klijent, shodno posebnim zakonima, obavlja svoju djelatnosti;
 5. podatke o poslovnoj i finansijskoj sposobnosti i druge podatke po procjeni mikrokreditne organizacije;

6. izvod iz odgovarajućeg registra kao dokaz o zakonskom statusu;
 7. identifikaciono dokumenti osnivača i stvarnih vlasnika ako su fizička lica, odnosno izvodi iz odgovarajućeg registra ako su pravna lica;
 8. lični identifikacioni dokumenti i faksimil potpisa lica ovlaštenih za zastupanje i prestavljanje te lica ovlaštenih za raspolaganje sredstvima na računima klijenta;
 9. uvjerenja i druge dokumente od organa i institucija neophodne za obavljanje djelatnosti;
 10. finansijske izvještaje o poslovanju i drugu dokumentaciju u skladu sa procjenama mikrokreditne organizacije.
- (5) U svim slučajevima mikrokreditne organizacije su dužne da izvrše provjeru dokumenata iz stava (4) ovog člana, kao i provjeru da li klijent zaista postoji, da li je na registrovanoj adresi, da li zaista obavlja navedene poslovne aktivnosti.
- (6) Za sve originalne dokumente koji ne mogu biti ostavljeni mikrokreditnoj organizaciji, mikrokreditna organizacija je dužna da traži njihove fotokopije.

Pojednostavljene mjere identifikacije i praćenja

Član 15.

- (1) Mikrokreditne organizacije pojednostavljene mjere identifikacije i praćenja mogu primjeniti za klijente za koje je utvrđeno postojanje niskog rizika.
- (2) Mikrokreditne organizacije su dužne prikupiti dovoljno informacija za utvrđivanje da li klijent ispunjava uslove za primjenu pojednostavljenih mjera identifikacije i praćenja.
- (3) Kad se pojavi sumnja da je riječ o pranju novca ili finansiranju terorističkih aktivnosti u vezi sa klijentom ili transakcijom na koju su primjenjene ove mjere, mikrokreditna organizacija je dužna izvršiti dodatnu procjenu i primijeniti pojačane mjere.

Član 16.

- (1) Mikrokreditne organizacije u okviru pojednostavljene identifikacije i praćenja klijenata dužne su prikupiti sljedeće podatke o klijentu:
 1. naziv, adresa i sjedište pravnog lica koje uspostavlja poslovni odnos, odnosno pravnog lica za koje se uspostavlja poslovni odnos;
 2. ime i prezime zakonskog zastupnika ili opunomoćenika koji za pravno lice uspostavlja poslovni odnos sa identifikacionim dokumentom;
 3. svrha i namjena poslovnog odnosa i izvori sredstava;
 4. datum uspostavljanja poslovnog odnosa i
 5. drugo u skladu sa odgovarajućim propisima.
- (2) Mikrokreditne organizacije su dužne da podatke iz stava (1) ovog člana pribave uvidom u originale dokumenata ili ovjerene kopije dokumenata. Prikupljena dokumentacija mora biti ažurirana i tačna, te odražavati stvarno stanje.

Pojačane mjere identifikacije i praćenja klijenta

Član 17.

- (1) Pojačane mjere identifikacije i praćenja klijenta, pored redovnih, obuhvataju i dodatne mjere koje mikrokreditna organizacija poduzima kad procjeni da, zbog prirode poslovnog odnosa,

načina vršenja transakcije, vrste transakcija, vlasničke strukture klijenta, odnosno drugih okolnosti povezanih sa klijentom ili transakcijom - postoji ili bi mogao postojati visok stepen rizika od pranja novca ili finansiranja terorističkih aktivnosti.

- (2) Mjere pojačane identifikacije i praćenja klijenata mikroreditne organizacije su dužne primijeniti u slučajevima kada klijent nije bio lično prisutan pri utvrđivanju i provjeri identiteta za vrijeme provođenja mjera identifikacije i praćenja i kada je klijent politički izložena ličnost. Pojačane mjere identifikacije i praćenja mikroreditne organizacije su dužne primjenjivati i u drugim slučajevima koji po svojoj prirodi mogu predstavljati veći rizik od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.
- (3) Mikroreditne organizacije su dužne da utvrde odgovarajuće mjere za umanjenje višeg nivoa rizika u poslovanju sa ovakvim licima. Uspostavljanje poslovnih odnosa sa klijentima visokog rizika treba biti odobreno od uprave mikroreditne organizacije. Mikroreditne organizacije su dužne, u zavisnosti od kriterija zbog kojeg je klijentu dodijelila visok nivo rizika, definirati koje će dodatne mjere poduzeti u postupku identifikacije i praćenja.

Uspostava poslovnog odnosa bez fizičkog prisustva klijenta

Član 18.

- (1) Mikroreditne organizacije su dužne da primjenjuju efikasne procedure za identifikaciju klijenata i primjenjuju standarde za stalno praćenje klijenta koji zaključuju ugovore bez ličnog dolaska u mikroreditne organizacije. U ovakvim slučajevima mikroreditne organizacije mogu primijeniti i nezavisnu provjeru klijenta od treće strane sa poznatom reputacijom npr. specijalizovane firme za kontrolu i ocjenu klijenata.
- (2) Mikroreditne organizacije su dužne da, pored drugih, obavezno primijene i sljedeće mjere za umanjenje rizika:
 1. zahtijevanje dodatnih dokumenata koji se ne traže od ostalih klijenata;
 2. ovjeravanje dostavljenih dokumenata;
 3. nezavisno kontaktiranje klijenta od strane mikroreditne organizacije;
 4. zahtijevanje da se prvo plaćanje (uplata) obavi sa računa klijenta otvorenog kod neke banke;
 5. provode mjere pojačanog i kontinuiranog praćenja poslovnih aktivnosti i
 6. drugo u skladu sa odgovarajućim propisima.

Politički eksponirana lica

Član 19.

- (1) Mikroreditne organizacije su dužne definirati adekvatne procedure zasnovane na riziku kako bi utvrdili da li je klijent, korisnik ili stvarni vlasnik, politički izložena ličnost.
- (2) Politički izložena lica su lica kojima su povjerene istaknute javne funkcije višeg ranga u zemlji i inostranstvu, uključujući članove uže porodice i bliske saradnike. Politički izloženim licima smatraju se i lica kojima je bila povjerena ova dužnost a nije protekao period duži od jedne godine od prestanka te dužnosti.
- (3) Mikroreditne organizacije su dužne da prilikom poslovanja sa klijentima iz ovog člana, pored drugih, primijene i sljedeće mjere za umanjenje rizika:

1. poduzimaju adekvatne mjere da bi utvrdili izvor sredstava koja su uključena u poslovni odnos ili transakciju;
 2. provode mjere pojačanog i kontinuiranog praćenja poslovnih aktivnosti i
 3. drugo u skladu sa odgovarajućim propisima.
- (4) Iste mjere identifikacije i praćenja mikrokreditne organizacije su dužne primijeniti u slučajevima kada su osnivači, stvarni vlasnici i lica ovlaštena za zastupanje i prestavljanje pravnog lica politički izložena lica.

Drugi visoko rizični klijenti

Član 20.

Pojačane mjere identifikacije i praćenja klijenta mikrokreditne organizacije trebaju primijeniti i u drugim slučajevima visoko rizičnih stranaka, poslovnih odnosa, proizvoda ili transakcija. Mikrokreditne organizacije su dužne da, pored drugih, primijene i sljedeće mjere za umanjeње rizika:

1. zahtjevanje dodatnih dokumenata, podataka ili informacija, na osnovu kojih mikrokreditne organizacije dodatno provjeravaju i potvrđuju vjerodostojnost identifikacionih dokumenata i podataka pomoću kojih je bio utvrđen i verifikovan identitet klijenta;
2. dodatno provjeravanje dobivenih podataka o klijentu u javnim i drugim dostupnim evidencijama podataka;
3. dodatna provjera podataka i informacija o klijentu kod nadležnih državnih tijela ili drugih nadležnih nadzornih institucija;
4. uspostavljanje neposrednog kontakta sa klijentom telefonski, ili posjetom ovlaštene osobe mikrokreditne organizacije u kući ili sjedištu klijenta;
5. provode mjere pojačanog i kontinuiranog praćenja poslovnih aktivnosti i
6. drugo u skladu sa odgovarajućim propisima.

Identifikacija putem trećih lica

Član 21.

- (1) Mikrokreditna organizacija se može prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa, pod uslovom koji propisuje zakon, utvrđivanje i provjeru identiteta klijenta, utvrđivanje identiteta stvarnog vlasnika klijenta i prikupljanje podataka o namjeni i predviđenoj prirodi poslovnog odnosa osloniti na treće lica, pri čemu mora prethodno provjeriti ispunjava li treće lica koje obavlja identifikaciju i verifikaciju klijentovog identiteta sve uslove propisane zakonom i podzakonskim aktima. Bez obzira na angažman trećeg lica krajnja odgovornost o poznavanju klijenta leži na mikrokreditnoj organizaciji.
- (2) Svi relevantni identifikacioni podaci i dokumentacija koji se odnose na klijentov identitet treće lica odmah, po zahtjevu, mora predati mikrokreditnoj organizaciji. Takve informacije i dokumentacija moraju biti dostupne za kontrolu i od strane kontrolora Agencije za bankarstvo FBiH i drugih ovlaštenih lica i organa u skladu sa zakonom.

Princip "Upoznaj svog klijenta"

Član 22.

- (1) U svakodnevnom poslovanju i odnosima sa klijentima, mikrokreditne organizacije moraju saznati i upoznati klijentove aktivnosti, sistematski razumjeti njihovo poslovanje, upoznati finansijske i platežne navike, bitne informacije i dokumentaciju o klijentovim poslovnim vezama i novčanim tokovima, vrste poslovnih odnosa koje klijenti imaju i upoznati njihove poslovne kontakte, njihove domaće i međunarodne tržišne prakse, itd.
- (2) Mikrokreditne organizacije su naročito dužne da:
 1. u slučaju pravnih lica upoznaju vlasničku strukturu, ovlaštene izvršne donosiocce odluka i sve one koji su pravovaljano ovlašteni da djeluju u njihovo ime, te da prikupе sveobuhvatene informacije i dokumentaciju o strukturi, upravi, kontroli i učešću i stvarnom vlasništvu u pravnim licima;
 2. obavežu svoje klijente da im unaprijed i na vrijeme dostavljaju informacije i dokumentaciju o očekivanim i namjeravanim promjenama oblika i obavljanja svojih poslovnih aktivnosti i
 3. posebnu pažnju posvete dobro poznatim klijentima i javnim ličnostima i osiguraju da njihovo eventualno nezakonito ili sumnjivo poslovanje ne ugrozi reputaciju mikrokreditne organizacije.

Praćenje s ciljem sprečavanja finansiranja terorističkih aktivnosti

Član 23.

Mikrokreditne organizacije su dužne da prate aktivnosti klijenta i da informišu nadležne institucije o korisnicima kredita za koje sumnjaju ili imaju dokaze da podržavaju terorizam. Najveću pažnju mikrokreditne organizacije treba da posvete:

1. provjerama u obimu koji je moguć da li se sredstva iz mikrokredita koriste u podržavanju terorističkih aktivnosti;
2. praćenju lista lica koja su osumnjičena za finansiranje terorističkih aktivnosti ili su povezana sa osumnjičenim licima, koje kreiraju relevantne međunarodne i domaće institucije;
3. razvoju sistema izvještavanja nadležnih institucija o uočenim sumnjivim aktivnostima klijenata.

Tehnička podrška

Član 24.

- (1) Mikrokreditne organizacije dužne su uspostaviti adekvatne i odgovarajuće informacione sisteme za podršku politikama i procedurama za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.
- (2) Informacioni sistemi trebaju omogućiti i olakšati praćenje transakcija i aktivnosti klijenata i upoređivanje s njihovim profilima; osigurati da je evidencija o transakcijama dostupna u formatu koji omogućava nadzor i praćenje po pitanju sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti; pružiti podršku mikrokreditnoj organizaciji u identifikaciji politički izloženih ličnosti i identifikaciji lica i organizacija koja se nalaze na međunarodnim

sankcijskim listama, te da pomažu mikrokreditnim organizacijama i njihovim zaposlenim da uoče i nadležnim institucijama prijave transakcije sa sumnjivim obilježjima.

- (3) Informacioni sistemi mikrokreditnih organizacija trebaju osigurati postojanje analitičkih evidencija koje će minimalno sadržavati informacije o nalogodavcu transakcije, datumu izvršenja transakcije, opisu i vrsti transakcije, te iznosu i valuti transakcije.

IV. POLITIKA O UPRAVLJANJU RIZIKOM OD PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORISTIČKIH AKTIVNOSTI

Odgovornost organa mikrokreditnih organizacija i izvještavanje

Član 25.

- (1) Ovom politikom mikrokreditne organizacije su dužne definirati opredijeljenost organa mikrokreditnih organizacija ka visokom nivou korporativnog upravljanja u svojim mikrokreditnim organizacijama. Ova opredijeljenost promoviše visok nivo usklađenosti sa međunarodnim standardima, kao i nacionalnim zakonskim i podzakonskim propisima i neophodna je za postizanje i održavanje usklađenosti njihovog poslovanja sa propisanim standardima sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Ovo podrazumijeva da organi mikrokreditnih organizacija promovišu integritet lica imenovanog za koordinaciju aktivnosti na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i uopšte visok nivo standarda korporativnog upravljanja u komunikaciji sa službenicima mikrokreditnih organizacija i korporativnim akterima, a sve u cilju kvalitetnog upravljanja rizicima koji mogu proizaći iz pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.
- (2) Upravni odbori mikrokreditnih organizacija su odgovorni za donošenje efikasnog Programa, te da osiguraju da se u mikrokreditnim organizacijama provode adekvatne kontrolne procedure kojima će se obezbijediti da se program, politike i procedure, kao njegov sastavni dio, u potpunosti provode u praksi.
- (3) Procedure mikrokreditnih organizacija trebaju biti efikasne i obuhvatati redovne postupke za odgovarajući i uspješan nadzor od strane uprave, sisteme internih kontrola, internu reviziju, podjelu dužnosti, obuku odgovarajućeg osoblja i ostale segmente koji su u uskoj vezi sa ovom oblasti.
- (4) Za provođenje politika i procedura mikrokreditne organizacije Programom mikrokreditnih organizacija moraju biti jasno definisane odgovornosti i podijeljene na odgovarajuće nosioce tj. na odgovarajuće organizacione dijelove ili funkcije, upravu, ostalo rukovodstvo i druge zaposlenike mikrokreditnih organizacija.

Član 26.

- (1) Linije za izvještavanje o zakonom propisanim, neobičnim, neuobičajenim i sumnjivim transakcijama klijenata moraju biti jasno definisane u pisanom obliku. Ovo izvještavanje u praksi mora biti redovno, efikasno i dostupno svim dijelovima mikrokreditne organizacije i licima, i potpuno u skladu sa interno propisanim izvještajnim politikama i procedurama.
- (2) Mikrokreditne organizacije su dužne da u potpunosti izvršavaju svoje izvještajne obaveze prema zakonom propisanim institucijama.

Član 27.

Mikrokreditne organizacije su dužne da čuvaju dokumentaciju o svim transakcijama obavljenim od strane klijenata i u odnosima sa klijentima, po vrsti, na način i na rok kako je to propisano odgovarajućim zakonom.

Imenovanje lica za koordinaciju aktivnosti

Član 28.

- (1) Upravni odbori mikrokreditnih organizacija su dužni da osiguraju da se u mikrokreditnim organizacijama na rukovodnom nivou imenuje lice koje će imati odgovornost za koordinaciju svih aktivnosti mikrokreditne organizacije u praćenju usklađenosti mikrokreditnih organizacija sa svim zakonskim i drugim propisanim zahtjevima koji su predmet ove odluke i efikasno provođenje Programa.
- (2) Koordinator za usklađivanje mikrokreditnih organizacija sa propisanim zahtjevima za aktivnosti protiv pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti treba da:
 1. ima direktnu i neposrednu vezu sa upravnim odborom i upravom mikrokreditne organizacije;
 2. ima jednog ili više zamjenika;
 3. je odgovoran da osigura uredno funkcionisanje linija izvještavanja prema nadležnim institucijama, propisane zakonom i drugim propisima, o svim transakcijama preko propisanog iznosa, svim povezanim i sumnjivim transakcijama;
 4. ima odgovarajuće kvalifikacije, znanja, iskustva i dobru radnu i moralnu reputaciju;
 5. ima odgovarajuća potrebna sredstva za obavljanje svoje funkcije,
 6. ima svakodnevni potpuni pristup sistemu praćenja klijenata;
 7. svakodnevno prima izvještaje o sumnjivim aktivnostima klijenata;
 8. ima ovlaštenja da izda nalog osoblju za provođenje procedura iz zakona, propisa i Programa i o tome izvijesti upravu i upravni odbor mikrokreditne organizacije;
 9. može da prati domaće i procedure u odnosima sa inostranstvom radi provjere potencijalnih sumnji;
 10. preduzima korake za unapređenje svojih znanja i sposobnosti i znanja i sposobnosti zaposlenika koji su njemu podređeni i ostalih relevantnih zaposlenika mikrokreditne organizacije;
 11. najmanje polugodišnje podnosi izvještaj upravnom odboru i upravi mikrokreditne organizacije o postupanju mikrokreditne organizacije i njenoj usklađenosti sa zahtjevima za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma kao i aktivnostima koje su preduzete protiv otkrivenih sumnjivih klijenata;
 12. najmanje godišnje izvrši procjenu adekvatnosti postojećeg programa, politika i procedura i upravnom odboru daje prijedloge za njihovo ažuriranje ili unapređenje;
 13. pruža potrebnu podršku u aktivnostima koje provodi interna revizija mikrokreditne organizacije;
 14. u svoje procedure uključi i elemente za internu istragu o odgovornosti zaposlenika mikrokreditne organizacije koje je zanemarilo svoje dužnosti u ovoj oblasti.

Interna i vanjska revizija

Član 29.

- (1) Uprava mikrokreditne organizacije dužna je na osnovu smjernica upravnog odbora uspostaviti sistem interne kontrole, koji će osigurati efikasnu zaštitu mikrokreditne organizacije od zloupotrebe u svrhu pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.
- (2) Sistemi internih kontrola treba da obezbijede da se program, politike i procedure u potpunosti provode u praksi, omogućiti pravovremeno ažuriranje promjena u regulativi, te obezbijediti tačnost i pouzdanost knjigovodstvenih evidencija. Interne kontrole trebaju biti fokusirane na ispunjenje regulatornih zahtjeva, omogućiti redovan pregled procesa upravljanja i procjene rizika, dati pojačan fokus na poslovne aktivnosti mikrokreditne organizacije koje su više izložene riziku pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Član 30.

- (1) Interne revizije mikrokreditnih organizacija su dužne da provode redovnu procjenu i osiguraju da se program, njegove politike i procedure za sprečavanje aktivnosti pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, odnosno politike i procedure principa "upoznaj svog klijenta" u potpunosti provode i budu usklađene sa svim zahtjevima zakona i drugih propisa.
- (2) Usklađenost poslovanja mikrokreditnih organizacija sa zahtjevima zakona i propisa treba da bude predmet nezavisne procjene od strane funkcije interne revizije u mikrokreditnim organizacijama, što uključuje procjenu adekvatnosti politika i procedura mikrokreditnih organizacija sa stanovišta zakonskih zahtjeva i drugih propisa. Obavezu funkcija interne revizije u mikrokreditnim organizacijama čine i stalno praćenje da li i kako odgovarajući zaposlenici mikrokreditnih organizacija obavljaju i provode zahtjeve programa, politika i procedura i to putem testiranja usklađenosti u slučajevima adekvatno izabranih uzoraka klijenata i transakcija kao i korektnosti izvještavanja o neobičnim, neuobičajenim, sumnjivim i transakcijama koje su propisane zakonom i drugim propisima.

Član 31.

Funkcija interne revizije u mikrokreditnim organizacijama treba da predstavlja potpuno nezavisnu procjenu upravljanja rizikom i funkcionisanja sistema internih kontrola u mikrokreditnim organizacijama. Interna revizija je dužna o svojim nalazima i ocjenama, najmanje godišnje, izvještavati upravni odbor mikrokreditne organizacije. Ovi izvještaji treba da obuhvataju nalaze i ocjene efikasnosti mikrokreditne organizacije po svim pitanjima propisanim zakonom i propisima, programom, politikama i procedurama mikrokreditne organizacije kojim su regulisane obaveze mikrokreditne organizacije za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Jedno od bitnih poglavlja u ovim izvještajima treba da bude i ocjena o adekvatnosti obuke zaposlenika mikrokreditne organizacije u ovoj oblasti i primjena procedura za procjenu rizika.

Član 32.

Upravni odbor mikrokreditne organizacije je dužan osigurati da je interna revizija mikrokreditne organizacije stručno i tehnički osposobljena naročito kadrovima koji su veoma dobro upoznati sa programom, politikama i procedurama kao i da posjeduju visoke moralne i stručne sposobnosti naročito u oblasti principa "upoznaj svog klijenta". Pored ostalog, zaposlenici interne revizije u mikrokreditnim organizacijama moraju biti izuzetno proaktivni kada se radi o praćenju aktivnosti koje su mikrokreditne organizacije dužne poduzeti na osnovu nalaza i ocjena interne revizije, eksterne revizije i institucija koje provode zakon.

Član 33.

U postupku obavljanja nezavisne eksterne revizije njihovih finansijskih izvještaja mikrokreditne organizacije su dužne da sa nezavisnim eksternim revizorskim firmama ugovore i obavljanje revizije i ocjene provođenja zakonskih i propisanih obaveza mikrokreditnih organizacija, provođenja programa, politika, procedura, sistema internih kontrola i funkcionisanja interne revizije mikrokreditnih organizacija i ocjene da li je mikrokreditna organizacija uskladila svoje poslovanje sa zahtjevima za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, uz obavezno korištenje tehnike testiranja.

Obuka zaposlenika mikrokreditnih organizacija

Član 34.

- (1) Mikrokreditne organizacije su dužne osigurati redovno stručno obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih koji obavljaju poslove na sprečavanju i otkrivanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Sadržaj ove obuke mora da obuhvati najmanje sljedeće teme iz oblasti koja je predmet ove odluke:
 1. zakonske obaveze mikrokreditnih organizacija i obaveze iz drugih propisa;
 2. program, politike i procedure mikrokreditnih organizacija;
 3. detaljne elemente principa "upoznaj svog klijenta";
 4. opasnosti od pranja novca i rizici za mikrokreditnu organizaciju i lične odgovornosti zaposlenika;
 5. mogućnosti i slabosti finansijskih institucija u sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma;
 4. odgovornosti i ovlaštenja koordinatora za usklađenost mikrokreditnih organizacija;
 5. sistem internih kontrola;
 6. sistem interne revizije; i
 7. druge teme značajane za segment sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti
- (2) Periodičnost i teme obuke iz stava (1) ovoga člana mikrokreditne organizacije treba da prilagode realnim potrebama svojih određenih organizacionih dijelova, funkcija i/ili zaposlenika, ali radi pravovremenog usklađivanja sa novim zahtjevima i upoznavanja sa novim pojavama, kao i održavanja već stečenog znanja i iskustava svojih zaposlenih, mikrokreditne organizacije su dužne da uspostave program redovnih vidova obuke.
- (3) U odlučivanju o potrebama, vrsti i obimu obuke iz stava (2) ovog člana mikrokreditne organizacije su dužne da prilagode cilj obuke zavisno od toga da li se radi o novim zaposlenicima, zaposlenicima koji imaju direktni kontakt sa klijentima, zaposlenicima koji rade sa novim klijentima, zaposlenicima koji kontrolišu da li je rad mikrokreditne organizacije usklađen za zahtjevima zakona i drugih propisa, ostalom rukovodstvu, upravi i/ili upravnom odboru, itd. Putem programa obuke mikrokreditne organizacije su dužne da osiguraju da svi relevantni zaposlenici u potpunosti razumiju važnost i potrebe za što uspješnijim provođenjem principa "upoznaj svog klijenta", da su zaposleni informisani o novim razvojem, uključujući i informacije o trenutnim tehnikama, metodama i trendovima pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti i da su jasno objašnjeni svi aspekti propisa kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranje terorističkih aktivnosti i obaveza i

posebno zahtjeva koji se tiču praćenja aktivnosti klijenta i izvještavanja o sumnjivim transakcijama.

Član 35.

Da bi povećali stručne sposobnosti i efikasnost svojih zaposlenih mikro kreditne organizacije su dužne da izrade sveobuhvatan priručnik kojim će biti obuhvaćeni: propisi kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranje terorističkih aktivnosti, Zakon o mikro kreditnim organizacijama, Program mikro kreditne organizacije sa svim politikama i procedurama, pravila za ponašanje zaposlenih, metodi otkrivanja nezakonitih i sumnjivih aktivnosti, odgovornosti i ovlaštenja koordinatora za usklađenost, opisi nekih upečatljivih primjera zloupotreba, program za obuku zaposlenika i Prilog uz ovu odluku.

V. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 36.

Mikro kreditne organizacije su dužne da usklade svoje interne akte sa ovom odlukom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Član 37.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenim novinama FBiH.

Broj: U.O.-40-12/12

**PREDSJEDNIK
UPRAVNOG ODBORA**

Sarajevo, 15.05.2012. godine

Mr.sc. Haris Ihtijarević, dipl. ecc., s.r.

PRILOG

UZ ODLUKU O MINIMALNIM STANDARDIMA AKTIVNOSTI MIKROKREDITNIH ORGANIZACIJA NA SPREČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA

LISTA INDIKATORA ZA PREPOZNAVANJE SUMNJIVIH TRANSAKCIJA

U ovom prilogu Odluke kao dodatak daje se pregled indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija, i to:

1. Lice odbija da se identifikuje ili kada sazna da treba da se identifikuje prekida dalju saradnju;
2. Klijent predaje zahtjev za odobrenje kredita koji sadrži nepotpune ili netačne podatke sa očiglednom namjerom da prikrije osnovne informacije u vezi sa identitetom ili poslovnom aktivnošću.
3. Klijent predaje zahtjev za kredit koji se ne čini opravdanim u smislu namjene kredita ili u odnosu na poslovnu aktivnost klijenta.
4. Klijent se bez opravdanog razloga obraća mikrokreditnoj organizaciji ili njihovim poslovnicama koje su udaljene od sjedišta firme klijenta.
5. Klijent podnosi zahtjev za odobravanje kredita na bazi garancije koju je izdala ili za koju je obezbjedila pokriće banka sumnjivog boniteta, banka iz offshore zemlje ili banka iz države preko koje se obavlja promet narkoticima ili banka iz države u kojoj se ne sprovode propisi za sprječavanje pranja novca.
6. Klijent bez valjanih razloga nudi veće učešće u kreditu iako davalac kredita to izričito ne zahtjeva.
7. Klijent potpisuje ugovor o kreditu u pratnji lica koje očigledno nadzire ponašanje klijenta ili insistira da se posao brzo obavi.
8. Klijent je novoosnovano, brzorastuće privredno društvo sa niskim osnivačkim kapitalom koje posluje sa sumnjivim kapitalom.
9. Klijent nije u mogućnosti ispunjavati ugovorene obaveze i zbog čega, za njega, uplate po ugovoru obavlja neko drugo pravno ili fizičko lice.
10. Transakcije za koje se vlasnici i direktori pravnih lica, ili lice za čiji račun se transakcija obavlja nikad ne pojavljuju lično, čak ni za potpisivanje ugovora o kreditu već to, umjesto njih, obavljaju druga lica sa posebnim (ad hoc) punomoćima, a sve uz opravdanja koja nije moguće provjeriti (bolest, razne obaveze i dr.) ili daju ovlaštenja trećim licima da bi izbjegli direktan kontakt sa službenicima mikroreditne organizacije.
11. Klijent bez očiglednog razloga često vrši plaćanja iz druge poslovnice/sa drugog računa od onog koji je naveden u originalu ugovora.
12. Klijent gotovinom neočekivano otplaćuje preostali dug prije roka otplate, posebno ako je otplata ubrzo nakon potpisivanja ugovora.

13. Klijenti vrši uplate rata kredita u gotovom novcu, a ne preko računa koje ima otvorene u banci.
14. Klijent otplaćuje dug po ugovoru o kreditu koja se transferišu iz inostranstva sa računa banaka koje se nalaze u onim zemljama u kojima se ne primenjuju standardi u oblasti sprječavanja pranja novca ili iz zemalja u kojima su na snazi strogi propisi o poverljivosti i tajnosti bankarskih i poslovnih podataka.
15. Klijent je državljanin zemlje u kojoj se ne primjenjuju propisi iz oblasti sprječavanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti, ili se nalazi na Konsolidovanoj listi Odbora Savjeta bezbjednosti prema Rezoluciji 1267 (1999). Konsolidovana lista dostupna je na internet adresi:
<http://www.un.org/Docs/sc/committees/1267/1267ListEng.htm>.